

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : สิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษา
เฉพาะกรณีสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว
ชื่อผู้เขียน : นางมารศรี เพ็ญโรจน์
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2542

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี รูปสุวรรณ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์คุณิต ปัทมานันท์
3. อาจารย์สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยศึกษาเฉพาะกรณีสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว ทั้งนี้จากการที่ในปัจจุบันสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาและจำเลยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังคงถูกล่วงละเมิดและมิได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ผลการศึกษาพบว่าสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาและจำเลยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้รับการบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้อย่างได้มาตรฐานทัดเทียมกับตราสารรับรองสิทธิระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศต่าง ๆ และสอดคล้องกับปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาด้วยความผิดอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมายในการพิจารณาโดยเปิดเผย

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีการคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาและจำเลยไว้ในมาตรา 239 ผู้ต้องหา

และจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว ยกเว้นในบางกรณี แต่บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้าไปในลักษณะกว้าง ๆ ไม่ระบุในรายละเอียด และในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายระดับรองมารองรับบทบัญญัติตามมาตรานี้ ในขณะที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ตำรวจยังคงขังผู้ต้องหาเป็นหลักไว้ก่อน การปล่อยตัวชั่วคราวเป็นเพียงข้อยกเว้นในบางกรณีเท่านั้น

จากผลการวิจัยนี้จึงเห็นว่าควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเรื่องการปล่อยชั่วคราว ตามแนวทางนี้คือ

(1) ควรแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้มีสาระสำคัญเป็นหลักว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแต่เหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมหรือขังผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นไว้จะต้องเป็นข้อยกเว้น และจะเรียกหลักประกันจนเกินสมควรแก่กรณีมิได้

(2) ควรเพิ่มเติมข้อพิจารณาในเรื่องการวินิจฉัยคำร้องให้ปล่อยชั่วคราว โดยให้พิจารณาดำเนินงานที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงของผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้เป็นหลักประกันประกอบด้วย เพื่อให้พิจารณาเรียกประกันและหลักประกันได้พอควรแก่กรณี

(3) ควรให้สิทธิผู้ขอยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ ให้สอดคล้องเป็นอย่างเดียวกันกับในชั้นศาลซึ่งต้องมีการควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในการจับหรือควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นต้น